Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
research & consultancy

Archeologienota met beperkte samenstelling: Steenlandlaan 3, Kallo, Beveren (prov. Oost-Vlaanderen)

Robby Vervoort

Freelance Senior Archeoloog

Borgerhout, mei 2019

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
research & consultancy

Colofon

Titel

Archeologienota:
Steenlandlaan 3, Kallo, Beveren
(prov. Oost- Vlaanderen)

Auteur

Robby Vervoort

Kaarten

Robby Vervoort

Opdrachtgever

ADPO NV

Projectcode

2019E298

Plaats en datum van uitgave

Borgerhout, mei 2019

Reeks en nummer

RVFSA-Rapport, 68

© Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
research & consultancy

Inhoud

1. Technische fiche/administratieve gegevens 4
1. Inleiding 6
2. Methodiek van het onderzoek 6
3. Archeologische voorkennis 7
4. Beschrijving van de geplande werkzaamheden 7
   4.1. Huidige toestand 7
   4.2. Toekomstige situatie 10
5. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied 14
6. Lijst figuren en bijlagen 15
   6.1. Lijst figuren 15
   6.2. Lijst bijlagen 15

1. Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site

19-KAL/STE-2019E298

Ligging

Kallo, 9130 Beveren,

Steenlandlaan 3

Kadastrale gegevens

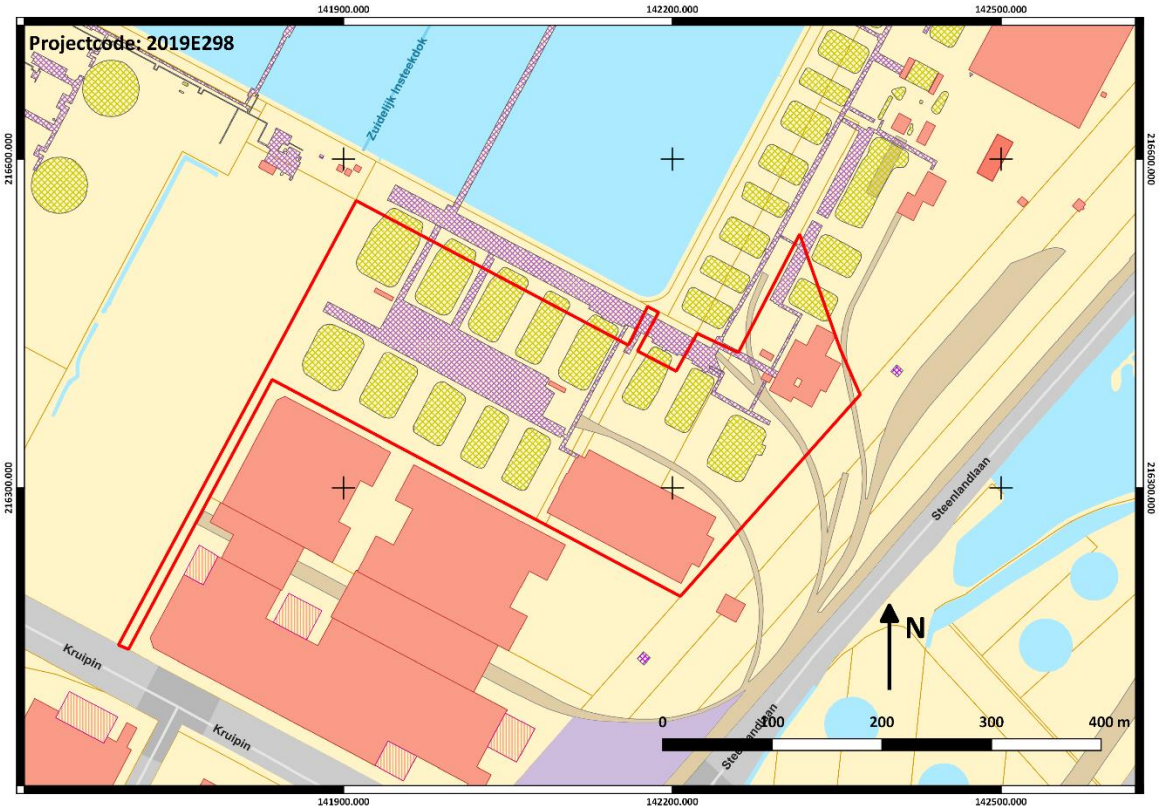
Beveren: 8ste Afdeling

Kallo: Sectie D

Perceelnummers: 289/02A2, 289D, 289P, 285F

Bounding Box Werfzone

X	Y
142061,64	216280,39
142102,75	216356,13
142205,71	216205,47
142243,27	216280,86

Figuur 1:Kadasterkaart met aanduiding betrokken percelen

Onderzoek	Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek
Projectcode	2019E298
Opdrachtgever	ADPO NV
Uitvoerder	Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Research & Consultancy.
Erkend archeoloog	Robby Vervoort OE/ERK/Archeoloog/2016/00126
Nummer wettelijk depot	Niet van toepassing
Termijn	26 mei - 27 mei
Geplande ingreep	Sloop bestaande magazijn, constructie nieuwe tankpark.
Geldende wetgeving en voorwaarden	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3000m² of meer en de ingreep in de bodem bedraagt minimaal 5000 m², zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en is gelegen buiten een zone waarop lagere oppervlaktecriteria van toepassing zijn.
Randvoorwaarden	/
Doelstelling	Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn

voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.

Vraagstelling

- Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied (**onderzoeksvraag 1**)?
- Wat is de impact van de geplande werken (**onderzoeksvraag 2**)?

Thesaurus

Archeologienota met beperkte samenstelling, bureauonderzoek.

1. Inleiding

Het projectgebied ligt midden in het havengebied op de linkeroever van de Schelde, aan de Scheldelaan 3 te Kallo, Beveren. Het gaat om een zone waar zich verschillende tankparken en magazijnen situeren. Ten noorden van het terrein situeert zich het zuidelijke insteekdok van het Waaslandkanaal. Een eindje ten westen van het projectgebied bevindt zich het Vrasenedok.

Doel van dit bureauonderzoek is het verkrijgen van een bekrachtigde archeologienota met beperkte samenstelling gezien de aard van de geplande bodemingrepen en de locatie van het projectgebied in een deel van de haven op de linkeroever van de Schelde. Een zone die gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van een dik pakket opgespoten aarde die het eventueel aanwezige bodemarchief afdekt. In deze archeologienota zullen de geplande bodemingrepen tegenover de dikte van de aanwezige pakketten opgespoten grond worden geplaatst. Op basis van deze oefening wordt de impact van de geplande werken op het al dan niet aanwezige bodemarchief bepaald en wordt vervolgens een Programma van Maatregelen opgesteld.

2. Methodiek van het onderzoek

Bij aanvang van het bureauonderzoek was reeds gekend dat de geplande werkzaamheden zich situeren in een zone van de Haven gekenmerkt door een dik pakket opgespoten aarde. Eventuele geplande werken zouden dan ook een beperkte of helemaal geen impact hebben op eventueel binnen het projectgebied aanwezig waardevol archeologisch erfgoed. Daarom werd besloten een archeologienota met beperkte samenstelling op te stellen. Hierin zullen de geplande werkzaamheden worden besproken en zal worden aangetoond dat het eventueel aanwezige archeologische niveau wordt afgedekt en beschermd door een dik pakket opgespoten aarde.

Gegevens omtrent de dikte van de aanwezige pakketten opgespoten aarde konden worden afgeleid van het opgestelde opspuitingsmodel van de Universiteit van Antwerpen. Alhoewel het model niet

100% nauwkeurig is, kon het in het kader van deze nota wel worden gebruikt om een inschatting te maken van het niveau van het eventueel aanwezige archeologische niveau.

Tevens werden de geplande werkzaamheden en de bijgaande verstoringen in kaart gebracht op basis van de plannen en schetsen die de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld.

Op basis van alle beschikbare gegevens is tenslotte een conclusie getrokken omtrent de impactbepaling van de geplande werken op een al dan niet aanwezig archeologisch niveau.

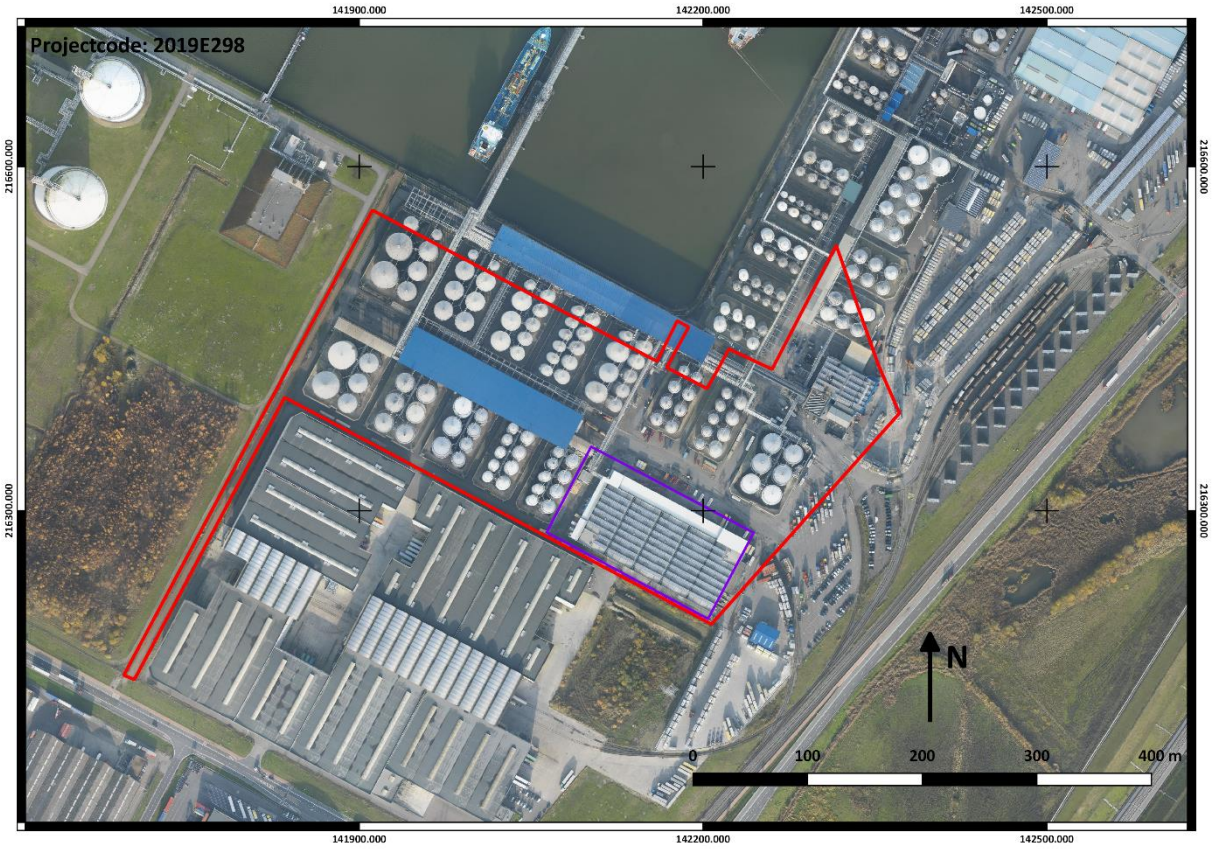
3. Archeologische voorkennis

Er werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd binnen het projectgebied.

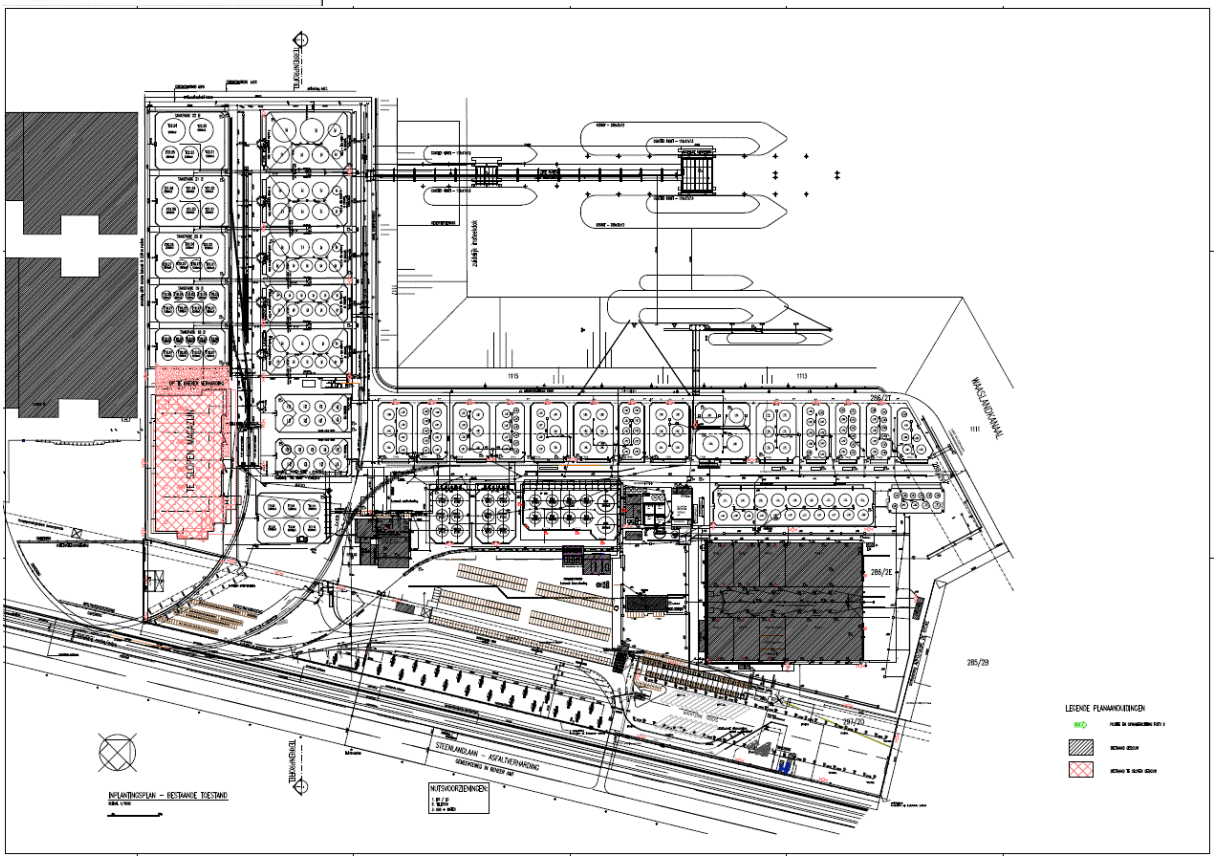
4. Beschrijving van de geplande werkzaamheden

4.1. Huidige toestand

Heden bevindt zich binnen de werkzone een magazijn gelegen in een tankpark.

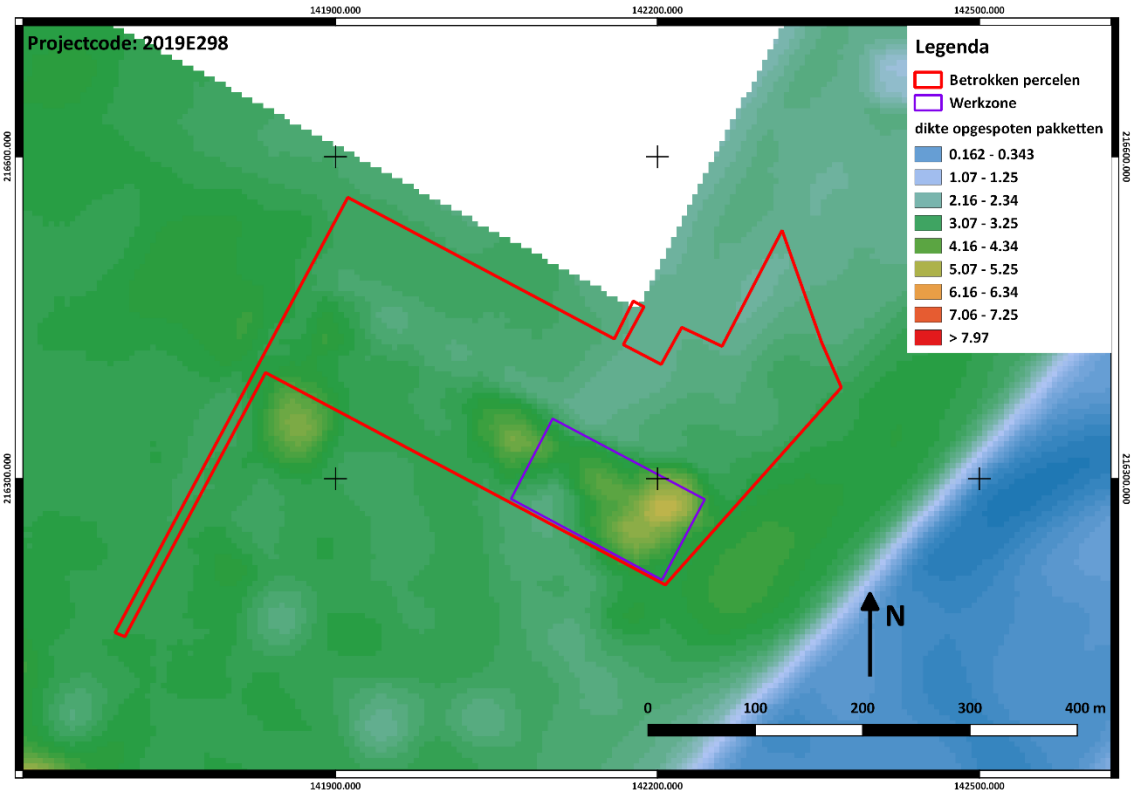
Figuur 2: Projectgebied (rood) en werfzone (blauw) op luchtfoto

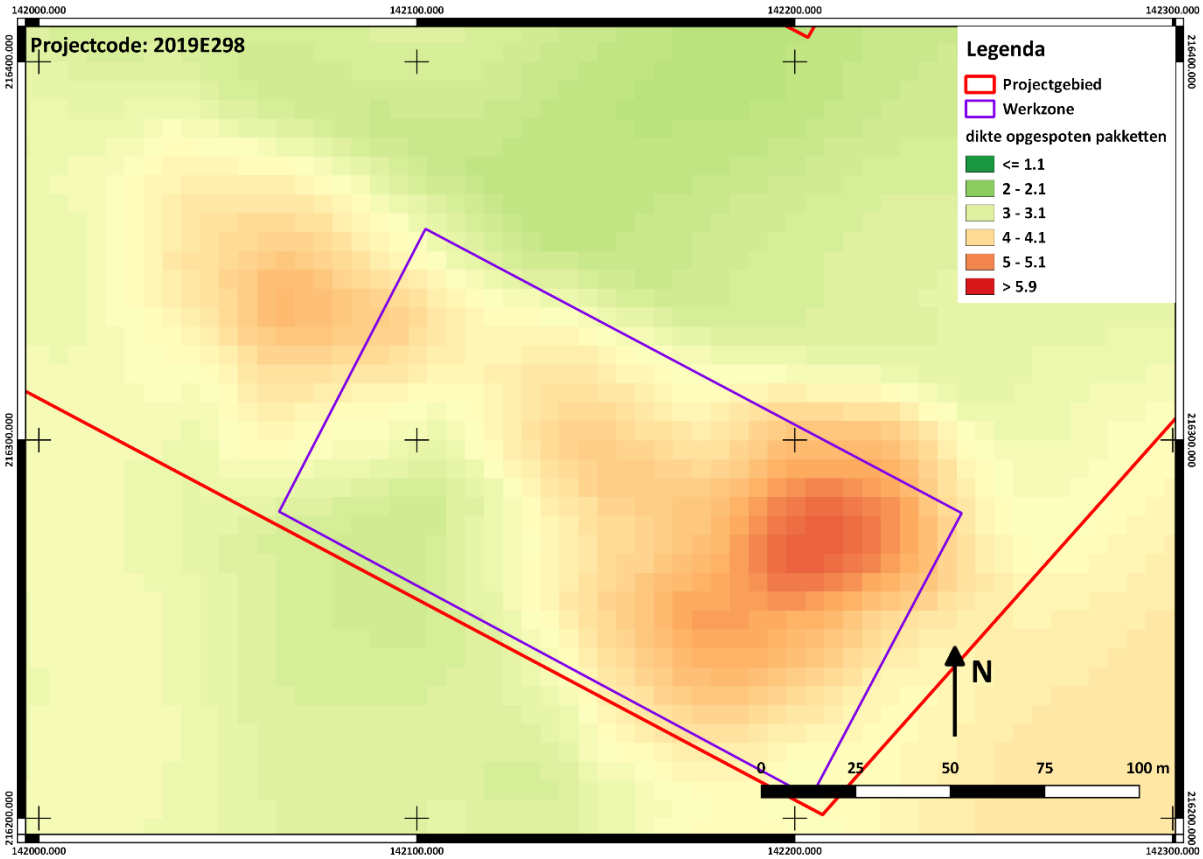
Figuur 3: Inplantingsplan met aanduiding te slopen magazijn en verharding in rood

Het projectgebied is gelegen op de linkeroever van de Schelde te midden van de industriële havenzone. Ten noorden van het terrein situeert zich het zuidelijke insteekdok van het Waaslandkanaal. Een eindje ten westen van het projectgebied bevindt zich het Vrasenedok. Het slib afkomstig van het graven van de dokken werd gebruikt om het hele gebied te bedekken en op te hogen.

Teneinde een inzicht te verkrijgen op de dikte van de opgespoten pakketten aarde aanwezig in het Antwerpse havengebied werd door de Universiteit van Antwerpen een opspuitingsmodel gegenereerd op basis van het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen en gegevens afkomstig van oude topografische kaarten. Het opspuitingsmodel is niet perfect maar geeft een goed globaal beeld van de dikte van de pakketten in de verschillende zones van de haven. Zones waar de pakketten minder dik zijn vertegenwoordigen plaatsen die reeds in het verleden hoger gelegen waren dan de plaatsen met een dikker pakket opgespoten aarde. Hieruit blijkt dat ter hoogte van het projectgebied de dikte van het opgespoten pakket schommelt tussen plusminus 3 meter en 5,50 meter. De huidige hoogte van het projectgebied bevindt zich tussen 5,63 en 5,93 meter + TAW.

Figuur 4: Projectgebied (rood) en werfzone (blauw) ten opzichte van het opspuitingsmodel van de Universiteit van Antwerpen (Bron: Port of Antwerp)

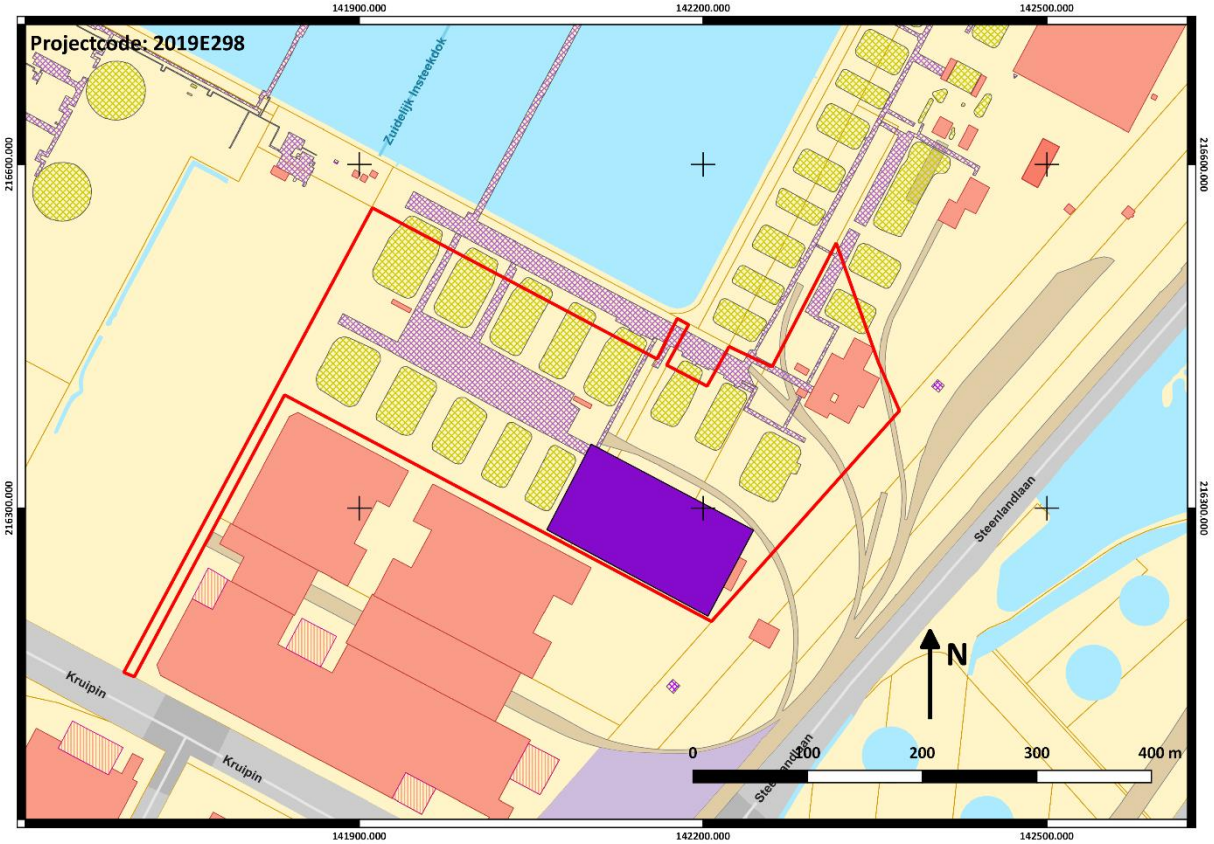
Figuur 5: Detailopname opspuitingsmodel ter hoogte van de werfzone (blauw)

4.2. Toekomstige situatie

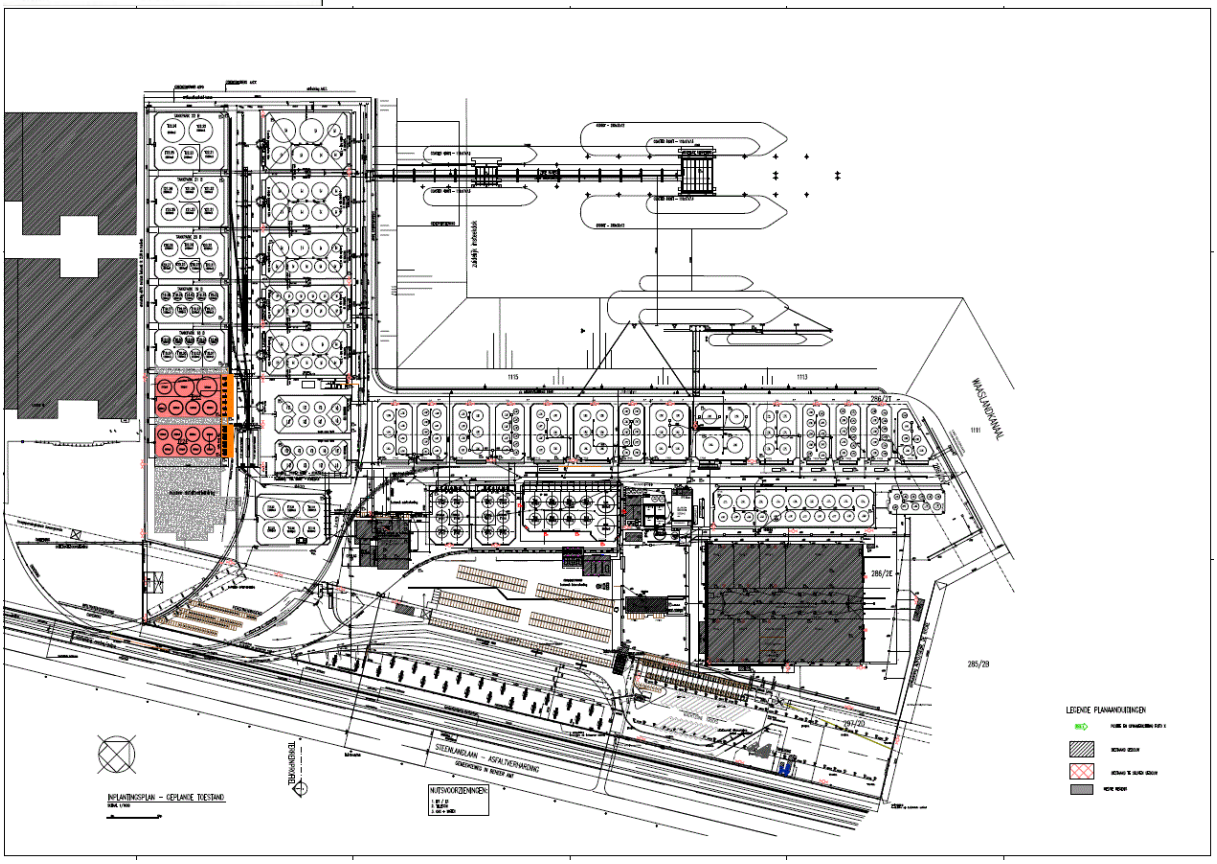
De vergunningsaanvraag heeft betrekking op de sloop van het bestaande magazijn, het verwijderen van een deel van de aangrenzende verhardingen, de constructie van twee nieuwe tankparken en de aanleg van nieuwe verharding ter hoogte van het gesloopte gebouw. Voor de realisatie hiervan zal in eerste instantie het bestaande magazijn en de bijbehorende funderingen worden gesloopt. De sloopdiepte blijft beperkt tot een diepte van maximaal 1,5 meter onder het bestaande maaiveld.

De tankparken zullen worden gefundeerd door middel van schroefpalen die tot een diepte van 14 meter in de bodem worden geboord. In totaal worden 510 palen voorzien met een diameter tussen 410/560mm en/of 460/610mm.

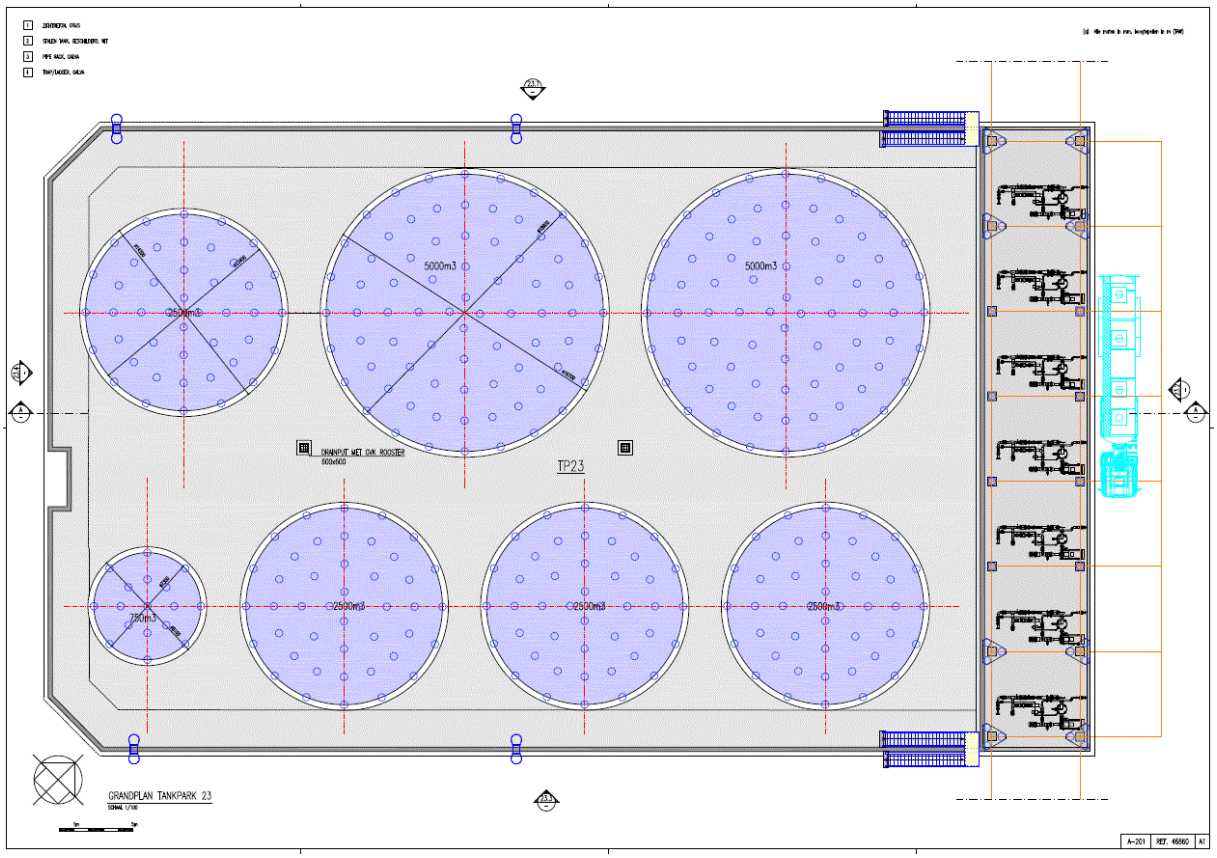
Concreet betekent dit dat eventueel aanwezige archeologische resten zullen worden verstoord ter hoogte van de voorziene funderingspalen. Wanneer we de gemiddelde diameter van de palen nemen, zijnde 510mm, betekent dit dat eventueel aanwezige archeologische resten zullen worden verstoord over een oppervlakte van slechts 0,2 m².

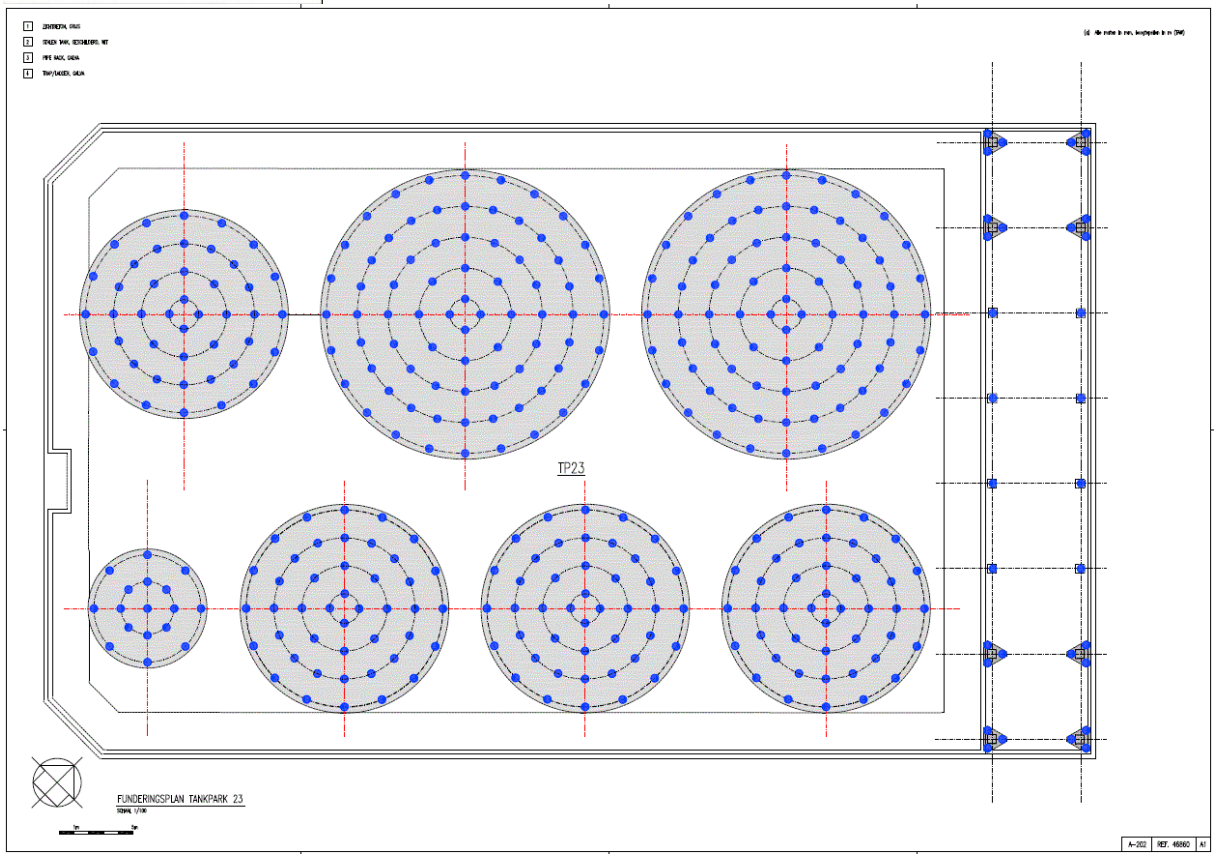
Figuur 6: Aanduiding werfzone in paars binnen projectgebied in rood

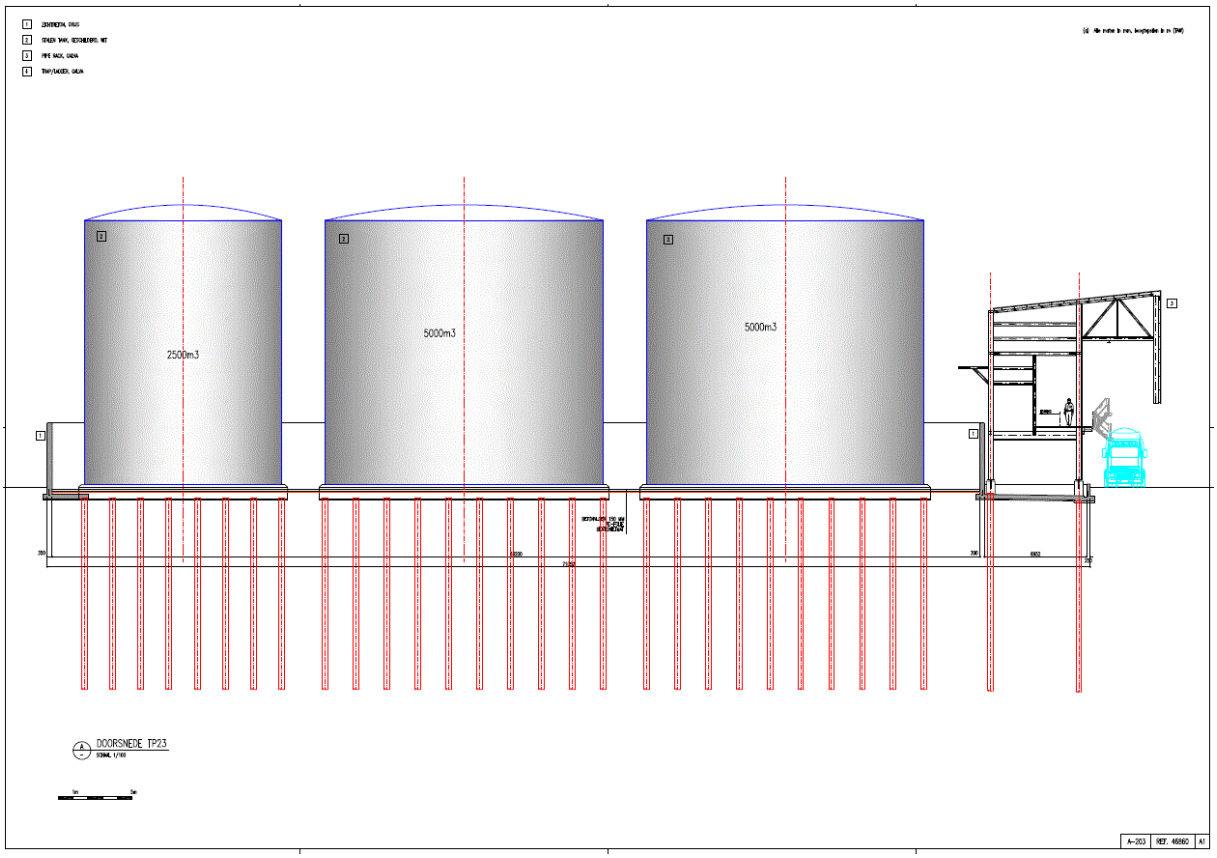
Figuur 7: Nieuwe inplanting

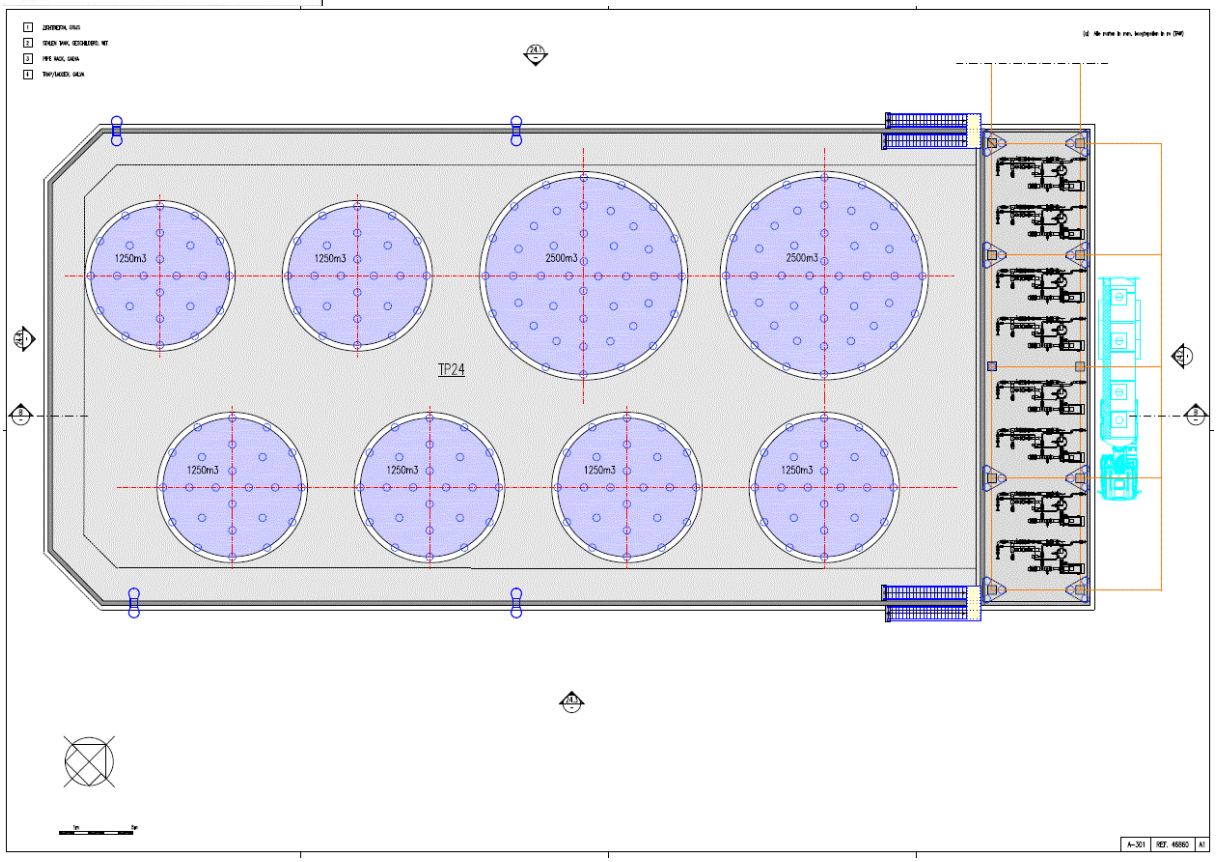
Figuur 8: grondplan tankpark 1

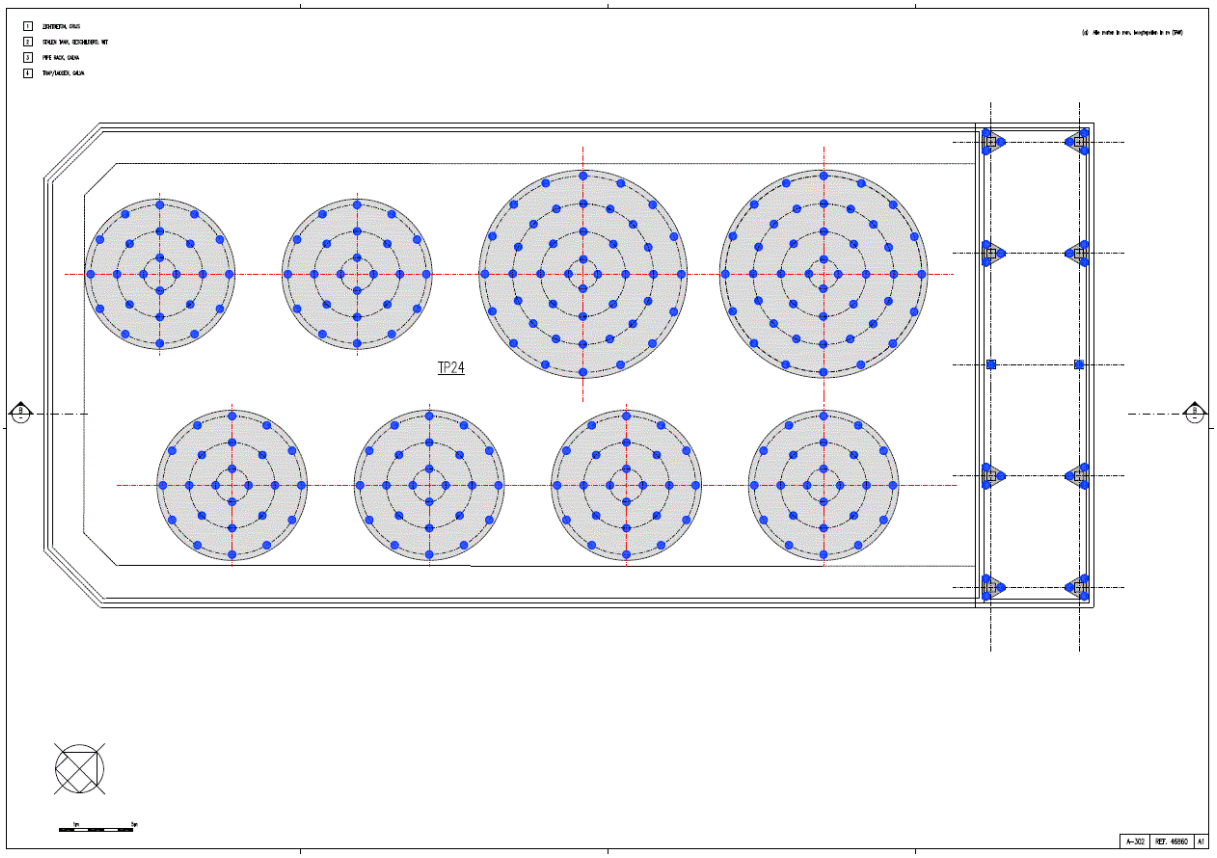
Figuur 9: funderingsplan tankpark 1

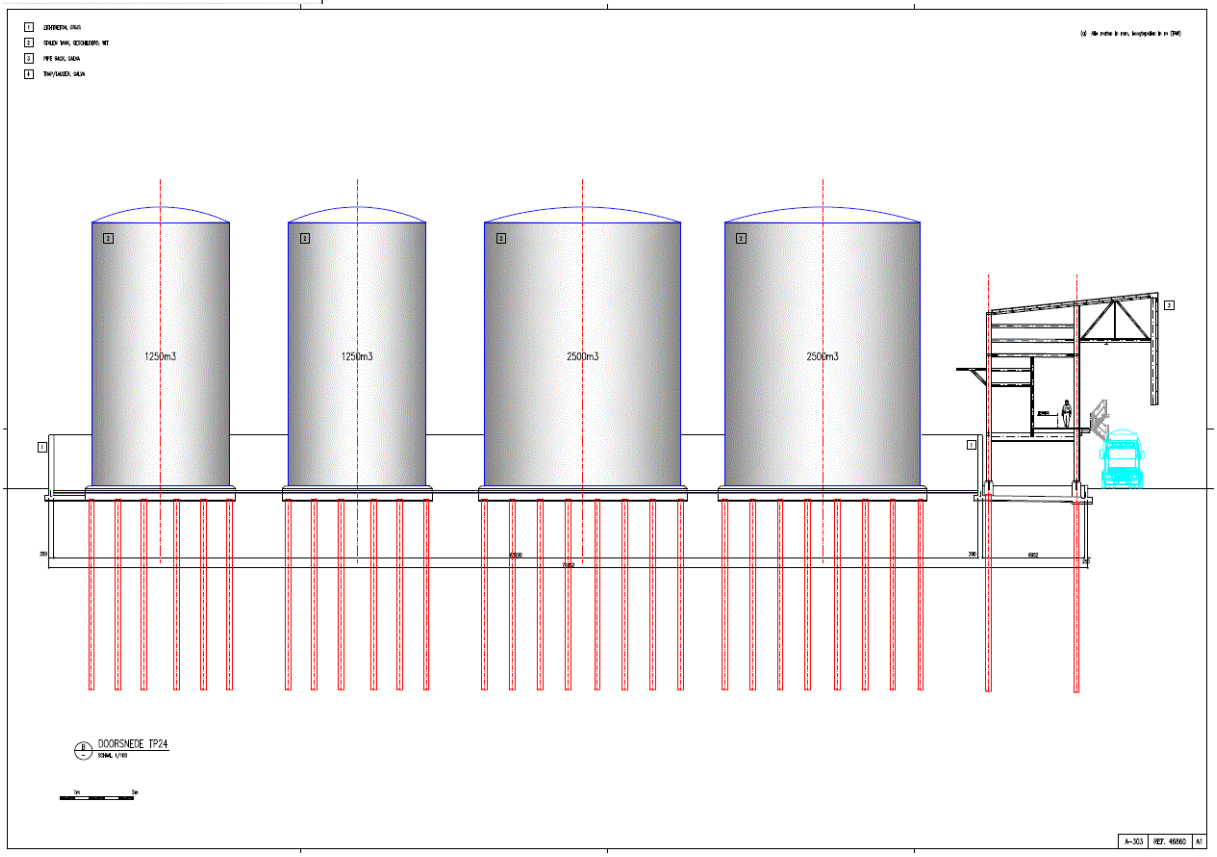
Figuur 10: snede tankpark 1

Figuur 11: grondplan tankpark 2

Figuur 12: funderingsplan tankpark 2

Figuur 13: snede tankpark 2

5. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied

Uit bovenstaand overzicht mag blijken dat het plangebied in de 20e eeuw aan grootschalige veranderingen is blootgesteld. Met de aanleg van het havengebied is het oorspronkelijke landschap zo goed als volledig op de schop gegaan en verdwenen onder een dik pakket opgespoten aarde met diktes tussen 3 en 5,5 meter ter hoogte van de werkzone.

Het uitgevoerde bureauonderzoek kon het eventuele kennispotentieel van het gebied niet achterhalen, maar dit was niet nodig voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Hieruit is immers gebleken dat de impact van de geplande werkzaamheden beperkt is tot de zones van de te realiseren schroefpalen en dit vanaf een diepte van minimaal 3 meter onder het bestaande maaiveld. De bedreigde oppervlakte is verwaarloosbaar en blijft beperkt tot minder dan 1 m².

6. Lijst figuren en bijlagen

6.1. Lijst figuren

Project code	Nr	Type	Onderwerp	Aanmaakschaal origineel	Aanmaakdatum origineel	Versie
2019E298	1	Kadasterplan	Projectgebied ten opzichte van GRB-bestand	1/10000	2019	digitaal
2019E298	2	Orthofoto	Projectgebied en werfzone op luchtfoto 2016	nvt	2016	Digitaal
2019E298	3	Inplantingsplan	Inplantingsplan met aanduiding sloop	1/1000	2019	Digitaal
2019E298	4	Hoogteplan	Projectgebied ten opzichte van het opspuitingsmodel Universiteit Antwerpen (Bron Havenbedrijf Antwerpen)	nvt	2017	Digitaal
2019E298	5	Hoogteplan	Projectgebied ten opzichte van het opspuitingsmodel Universiteit Antwerpen, detail (Bron Havenbedrijf Antwerpen)	nvt	2017	Digitaal
2019E298	6	Inplantingsplan	Aanduiding werfzone op GRB-bestand	nvt	2019	Digitaal/PD
2019E298	7	Inplantingsplan	Nieuwe inplanting	1/1000	2019	Digitaal/PD
2019E298	8	Ontwerpplan	Grondplan tankpark 1	1/100	2019	Digitaal/PD
2019E298	9	Ontwerpplan	Funderingsplan tankpark 1	1/100	2019	Digitaal/PD
2019E298	10	Ontwerpplan	Snede tankpark 1	1/100	2019	Digitaal/PDF
2019E298	11	Ontwerpplan	Grondplan tankpark 2	1/100	2019	Digitaal/PDF
2019E298	12	Ontwerpplan	Funderingsplan tankpark 2	1/100	2019	Digitaal/PDF
2019E298	13	Inplantingsplan	Snede tankpark 2	1/100	2019	Digitaal/PDF

6.2. Lijst bijlagen

Projectcode	Nummer Bijlage	Onderwerp	Figuurnummer	Pagina
2019E298	Bijlage 1	Bestaande inplanting met aanduiding sloop	3	8
2019E298	Bijlage 2	Nieuwe inplanting	7	11
2019E298	Bijlage 3	Grondplan tankpark 1	8	11
2019E298	Bijlage 4	Funderingsplan tankpark 1	9	12
2019E298	Bijlage 5	Snede tankpark 1	10	12
2019E298	Bijlage 6	Grondplan tankpark 2	11	13
2019E298	Bijlage 7	Funderingsplan tankpark 2	12	13
2019E298	Bijlage 8	Snede tankpark 2	13	14
2019E298	Bijlage 9	Programma van Maatregelen	Apart volume	/
2019E298	Bijlage 10	Privacy-fiche	/	/